Yleiskuva muodostuvasta palvelujärjestelmästä ja erityisesti maakuntien roolista järjestäjinä ja tuotannon ohjaajina

Hallintovaliokunta perjantai 13.04.2018

HE 16/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Pentti Itkonen

Palvelujärjestelmän yleiskuva - nousevat megatrendit

- Digitalisaatio
  - Sähköiset palvelut
  - Tiedon analytiikka, tekoäly
- Kansalaisen autonomia
  - Valinnanvapaus
  - Kansalainen ei samaistu hallinnon ihanteisiin vaan palveluun ja asiakaskokemukseen

Yleiskuva- Nousevat megatrendit

- Markkinat
  - Uusia tuotteita ja palveluja
  - Kilpailu
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja ennalta ehkäisy
  - Perinteinen määrän tuottaminen muuttuu terveyshyötyjen ja arvon tuottamiseksi

Yleiskuva - Laskevat megatrendit

- Poliittishallinnollinen ohjausjärjestelmä
  - Tähän asti hallitseva megatrendi
  - Ei voi rajoittaa tai estää muiden megatrendien kasvua
  - Ei voi suojella huonosti toimivaa julkista tuotantoa eikä voi taata minkään yrityksen pääsyä tai pysymistä markkinoilla.
- Ammattihenkilöiden autonomia
  - Menettää autonomiaa kansalaiselle

Yleiskuva

- Lakia ei voi tehdä arvotyhjiöön tai ristiriidattomaan toimintaympäristöön.
  - Perinteisen ja hallitsevan poliittishallinnollisen ohjauksen avulla markkinoiden ei toivottuja vaikutuksia on pyritty rajoittamaan ja hidastamaan.
  - Johtanut pienten yksityiskohtien säätämiseen ja sen seurauksena monimutkaisuuteen.
  - Pyritään ratkomaan liikaa yksityiskohtia – tulee johtamaan toistuviin lain tarkistuksiin.

Yleiskuva

- Palvelujärjestelmä uusiutuu joka tapauksessa
  - Megatrendit, vapaaehtoiset piirit
- Digitalisaatioon perustuva palvelujärjestelmä on johtamisen ja toimeenpanon kannalta yllätyksellinen
  - Monien asioiden keskinäisten suhteiden ja vaikutusten riippuvuus voidaan todeta vasta jälkikäteen.
- Jos laki nyt jää säätämättä, niin senkään vaikutuksia ei voi etukäteen arvioida.

Yleiskuva

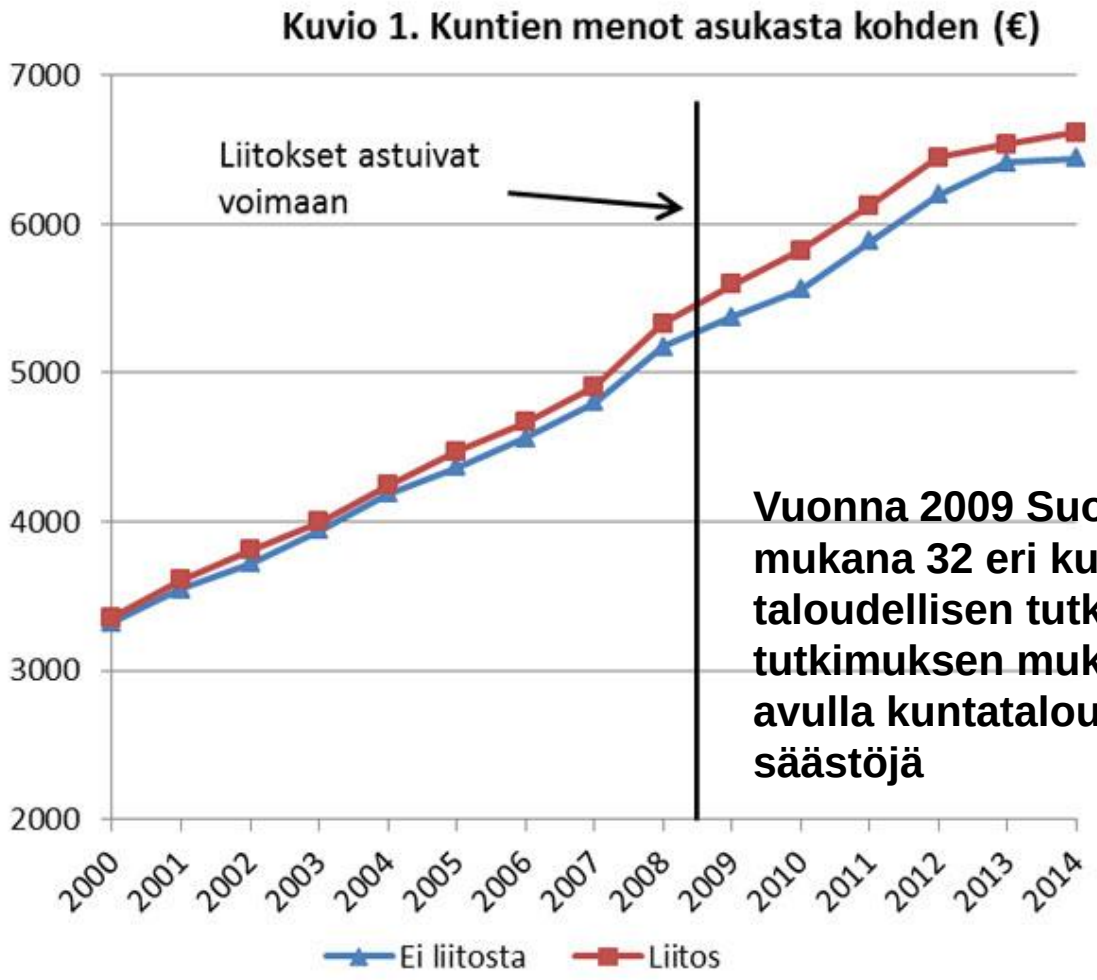
- Lainsäädännön tulee taata tuottajien alueellinen integraatio
  - Julkisella sektorilla on kehittämispotentiaalia.
- Jos halutaan parempaa ennakointia niin valinnanvapauden laajuutta ja toimeenpanoa tulee vielä porrastaa;
  - Digitalisaation, markkinoiden ja kansalaisen autonomian yhteisvaikutusta ei voi kukaan luotettavasti arvioida. Nämä vaikutukset jäävät aina kiistanalaisiksi. Siksi hitaampi eteneminen ja kokeilut olisivat riskittömämpiä.

Järjestäjä ja tuottaja

Voiko lailla päättää johtamisen sisällöstä?

- 1§ Jokainen kunnioittaa toista ihmistä ja arvostaa toisen työtä;
- 2§ Jokainen on motivoitunut yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi;
- 3§ Jokaista kuullaan ja kaikki voivat osallistua kehitykseen…..

Kustannustavoite ei toteutunut kuntaliitoksissa- sama riski sotessa

Vuonna 2009 Suomessa 99 kuntaa oli mukana 32 eri kuntaliitoksessa. Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen (VATT) tutkimuksen mukaan kuntaliitoksien avulla kuntataloudessa ei syntynyt säästöjä

ALUSSA OLI TYHJÄ HUONE…

ARVOT — Yhteiset pelisäännöt, kulttuuri

VISIO — Yhteinen tavoite

eksote

Raportointi ja tietojohtaminen

STRATEGISET TAVOITTEET — Kaikilla on johdon hyväksymät tavoitteet

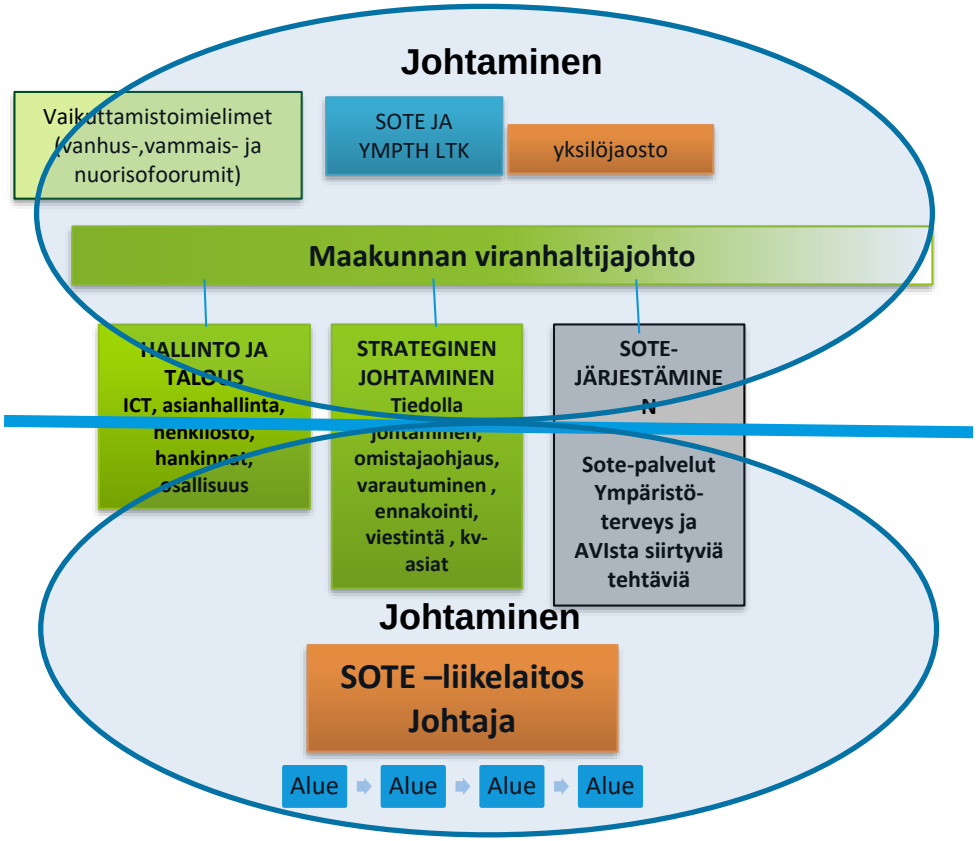
LEAN, Laatujohtaminen, JET, Valmentava johtaminen

MITTARIT RAPORTOINTI — Tavoitteisiin sidotut mittarit, raportointi, analysointi, vaikuttavuus, ennustaminen

Johtoryhmätyöskentely, päivittäinen johtaminen

Strategisten tavoitteiden seuranta

Järjestäjän ja tuottajan erottaminen?

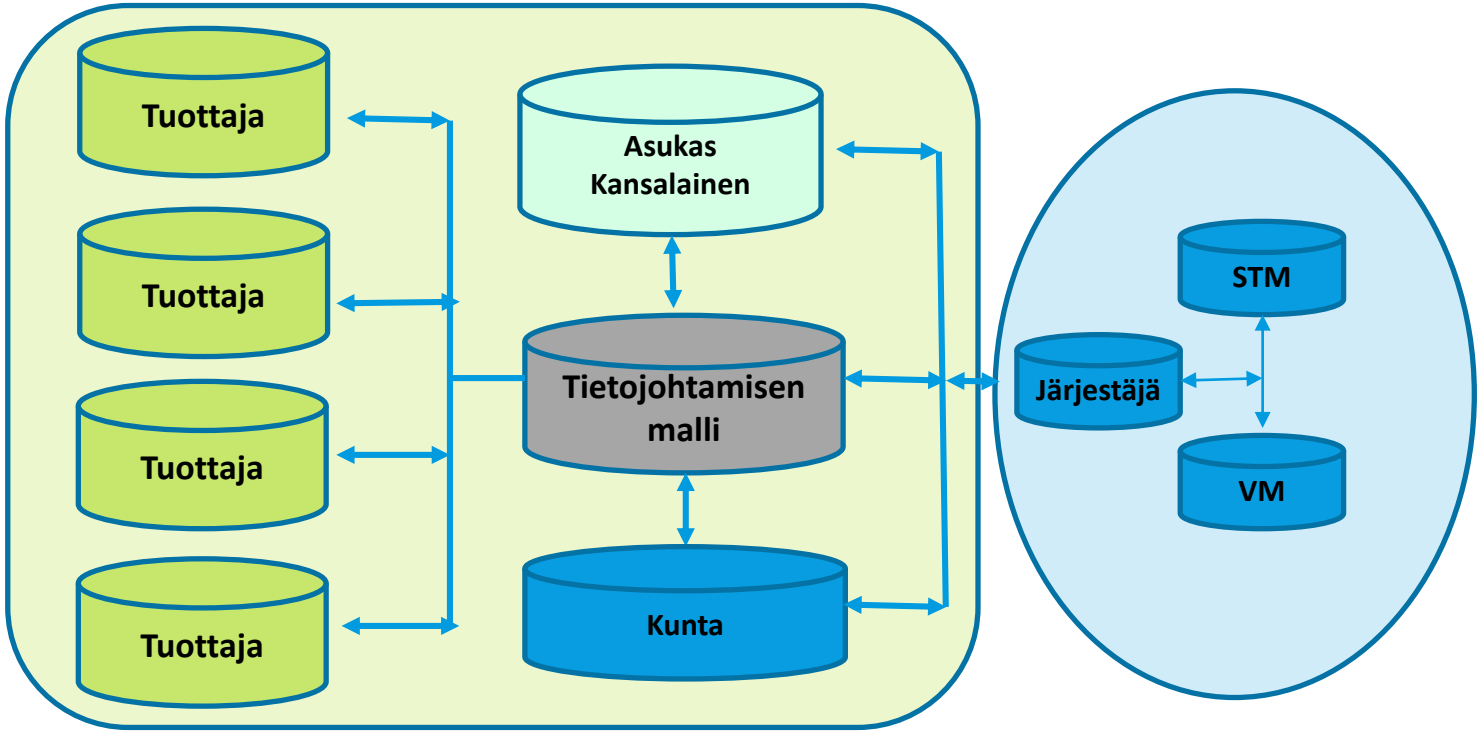

Palvelukeskusyhtiöt

Mahdolliset omat yhtiöt

Markkinoilla olevat tuottajat

Järjestäjän ja tuottajan yhteinen tietojohtamisen malli

Järjestäjä/tuottaja

- Järjestäjän roolia ja tehtävien jatkuvuutta ei pidä yliarvioida;
  - Kun pelisäännöt on määritelty ja dokumentoitu tuotannonohjaus- ja asiakuudenhallintajärjestelmiin on järjestäjän ohjaustehtävä osittain virtualisoitavissa;
- Ylisuuren järjestäjän kustannukset ovat poissa palvelujen tuottamisesta;
- Muutoksen johtamisesta vastaavat tuottajat, joilla on johtosuhde henkilöstöön

Tavoitteiden saavuttaminen

- Tuloksia odotetaan yleensä liian nopeasti
- Keinot tavoitteiden saavuttamiseksi vaihtelevat.
- Tuotannon integraatio on tärkein.
- Tuottajan johtamisjärjestelmällä ja henkilöstöllä on suurin merkitys.
- Lailla ei voi säätää keinoja
- Monet laissa esitetyt tavoitteet ovat saavutettavissa

Tärkeintä on luottamus

